

Hakîkate Vuslat ve Usûle Dair...

Türkçemizde ‘doğru’ kelimesinin karşılığı olarak düşünölen ve esasen bu şekilde söylenişi ile anlam derinliğini kaybeden ‘hakikat’, diğör pek çok kelime gibi, modern zamanın tükettiğı istilahlardan birisidir. Oysa özü itibariyle Hakk Teâlâ ile irtibatlı bulunan ve O’nun nezdindeki mutlak hakikate/gerçekliğe işaret eden hakikat, yerine hangi kelime kullanılırsa kullanılsın, Esmâ-i İlâhiyye’den birisi olan el-Hakk ile bağı kopartılmış olacaktır.

‘Hakikat’ kelimesinin bu yönü, İslâmî ilimlerin mihverini teşkil etmiş; nesnel-soyut, dünyevî-uhrevî, maddî-ma’nevî, aklî-irfânî bütün ilim dalları varlık ve kalıcılıklarını hakikat arayışına ta’lik etmişler; her bir ilim, geliştirdiğı usûlleri, ulaşma umudunu hiçbir zaman kaybetmedikleri hakikat yolculuğunun vâsıtası kılmışlardır. Dolayısıyla genel anlamıyla usûlün izini sürenler, tükenmeyen umut olan hakikatin peşine düşmüş olacaktlardır.

Bu arayışların bir neticesi olarak, hakikate ermek de, maksûda vuslatı ifade etmektedir. Ne var ki, gerçek manada vuslat esasen, insanoğlunun dünya serüveninin sona ermesidir. Hâlîk-ı Zülcelâl’in ‘rûhundan üflediğı’ cismânî olmayan varlığımızın, beden yükünden kurtulması ve O’na yeniden kavuşmamız, aslında hakikatten iftirâkımızın sona ermesi, Hakk’a vâsil olmanızı anlamına gelmektedir.

Usûl tasavvurumuzun, zihni ve ma’nevî arka plânını oluşturan bu gerçeklik, modern zamanlara kadar, cemiyete de yön veren bir tarzda devam etmiş; ancak dinin, yaşanan hayatın dışına itilmesi yönündeki müdâhaleler bu süreci sekteye uğratmıştır. Buna rağmen, gündelik hayatta Anadolu ilim ve irfânı vâsıtasıyla süregelen tasavvur ve sahip olduğumuz kitâbî miras, yaşanan sekteyi kısa sürede tashih edecek terâkûme sahiptir.

Bu sebeple, acilen yapılması gereken, İlâhî hakikati, aklî, rûhî, kalbî, irfânî plânda kendi hakikati olarak tayin etmiş ilim ehlinin, bunun keşfine yönelmesi, bütün çabasını ötekinin değerler dizisinin istilâsından kurtulup, yerine kendi değerler dizisini ikâme etmeye yoğunlaşmasıdır. Bunun, aynı yanlışlı sürdürerek, ötekinin kurduğı ‘paradigma’ üzerinden gerçekleştirilebileceğı umudu, kaybedilen birkaç asra yeni kayıp yıllar eklenmesiyle sonuçlanacaktır.

İşaret edilen arayış bağlamında usûle yaptığımız vurgu, çıkış yolumuzun ancak usûl üzerinden ve ‘hakki hâkim kılmak/i’lây-i kelimetullâh’ gayesine ma’tûf

atılacak adımlarla mümkün olacağı düşüncesinden hareketlidir. Geçmiş bin dört yüz yılı aşan kadîm gelenekte, tarih boyunca yaşanan tecrübe ile modern çağda yaşadıklarımız büyük ölçüde benzerlik arz etmektedir. Dolayısıyla bu krizden çıkışımız da onların tecrübelerinden istifade edilerek sağlanacaktır.

Düşüğümüz yerden kalkmaktan başka çaremizin olmadığını müdrîk bir şekilde, İslâmî usûl geleneklerimizi bu gözle, aralarındaki vazgeçilmez ilişkiyi de dikkate alarak mahiyetine uygun bir şekilde, ‘içerden ve teslim olmuş bir hâlet-i rûhiyye ile’ okumamız ve ‘sırât-ı müstakîm üzere kalmamızı sağlayacak bir melemenin düşünce ve duruşumuza hâkim olması için gayret göstermemiz’, hakikate vâsıl olmanın yegâne yoludur.

Hadis Tetkikleri Dergisi (HTD) bu uğurda atılacak her adıma elindeki bütün imkânları kullanarak destek olacaktır. Ayrıca, geleceğe umutla bakmayı sağlayan istekli ve iştiyaklı bir gençliğin yetişiyor olması, bu konudaki beklentilerimizi yüksek tutmamızın ana sâiklerinden birisidir.

Bu umutla, *Hadis Tetkikleri Dergisi*'nin bu sayısında; usûllerin müşterek zemîni, Hz. Ali'nin ilk halîfe Hz. Ebû Bekr'e (r. anhümâ) bey'atı, hadis ve aktüel yorum, oryantalizmin sosyo-kültürel arka plânı, metin tenkîdi, zayıf hadisin takviyesi ve iman-küfür sınırına dair konularda yedi makaleye yer verdik. Geçmiş sayılara nisbeten daha fazla makale neşretmemiz, dergimize olan yoğun teveccühün zorunlu kıldığı bir durum olup, bu ilgiden memnuniyetimizi ifade ediyoruz. Görüldüğü üzere, *HTD* bu sayıda da hadis ilminin farklı konularına ışık tutacak muhtelif konulara ve yaklaşımlara sayfalarını açtı.

Yine, bu sayımızda da hadis usûlünün tedris maksatlı telif edilmiş olan bir ihtisar örneğinin yazma nüshalarının tanıtımına, Oksidentalizme dair bir mülâkâta, bilimsel toplantı ve kitap tanıtımlarına yer verdik. Son olarak ise, ilmî ve ma'nevî rehberlerimiz olan ve yakın zamanda dünya rihletini tamamlayıp Hakk'a vâsıl olmuş iki hocamıza dair yâd-ı cemîl kabilinden iki yazıyla hissiyatımızı ifade ettik. *Hadis Tetkikleri Dergisi* olarak; bu heyecan ve umutla, usûller üzerinden genç ilim ehli neferler eliyle hakikati keşif ve idrâke ma'tûf atılan tüm adımları destekleyip, çıkış çareleri arayan bakış açılarına zemin teşkil etme kararlılığında olduğumuzu bir kez daha ifade ediyoruz.

Fâni dünyadan ayrılıp, bâkî âleme göçen Raşit Küçük Hocaefendimizin maddî ve manevî destekleriyle yirmi yılı geride bıraktığımız ilmî seyrimize devam ederken, onun manevî mirası olarak daha büyük bir iştiyakla çalışmalarımızı kesintisiz olarak sürdürme kararlılığımızı te'yit ediyor, *HTD*'nin imkânlarının, araştırmacılarımızın hizmetinde olduğunu tekraren ifade istiyoruz. Gelecek sayılarımızda görüşmek dileğiyle...

Saygılarımızla...

Ataullah ŞAHYAR